

กรอบปฏิบัติการดาการ์

การศึกษาเพื่อปวงชน : การตอบสนองพันธกรณีร่วมของเรา

พวกเรา ผู้เข้าร่วมการประชุมระดับโลกด้านการศึกษา ได้มาพบกันที่กรุงดาการ์ ประเทศเซเนกัล เมื่อเดือนเมษายน 2543 ได้กระทำพันธกรณีร่วมกันเพื่อดำเนินการการศึกษาเพื่อปวงชนให้สำเร็จตามเป้าหมายสำหรับประชากรทุกคนและในทุกๆสังคม

กรอบปฏิบัติการดาการ์เป็นพันธกรณีร่วมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ รัฐบาลประเทศต่างๆมีพันธกรณีที่必须ทำให้การศึกษาเพื่อปวงชนดำเนินการตามเป้าหมาย และกลุ่มเป้าหมายต่างๆจะได้รับการดูแลแบบยั่งยืน ความรับผิดชอบนี้จะนำไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ด้วยการดำเนินการผ่านหุ้นส่วนภายในประเทศอย่างกว้างขวาง และได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและสถาบันระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

พวกเราขอยืนยันวิสัยทัศน์ของปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (จอมเทียนปี 2533) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และอนุสัญญาเด็กที่ว่า เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ทุกคนมีสิทธิมนุษยชนที่จะได้รับประโยชน์จากการศึกษาซึ่งจะตอบสนองความต้องการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ดีและเต็มที่ที่สุด ซึ่งรวมถึงการเรียนรู้เพื่อรู้ เพื่อทำ เพื่ออยู่ร่วมกัน และเพื่อเป็นอยู่ การศึกษาจะเป็นสิ่งที่มุ่งถึงพรสวรรค์และศักยภาพของบุคคลและพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่และการเปลี่ยนแปลงสังคมของพวกเขาได้

พวกเราขอต้อนรับพันธกรณีเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาคมโลกได้ร่วมกันกระทำไว้ในทศวรรษที่ 90 โดยเฉพาะการประชุมสุดยอดของโลกว่าด้วยเด็กปี 2533 การประชุมสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาปี 2535 การประชุมนานาชาติว่าด้วยประชากรและการพัฒนาปี 2537 การประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนปี 2536 การประชุมระดับโลกเรื่องการศึกษาพิเศษ : การเข้าถึงและคุณภาพปี 2537 การประชุมสุดยอดเรื่องการพัฒนาสังคมปี 2538 การประชุมระดับโลกเรื่องสตรีครั้งที่ 4 ปี 2538 การประชุมระยะกลางเพื่อหารือเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชนปี 2539 การประชุมนานาชาติเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ปี 2540 การประชุมนานาชาติเรื่องแรงงานเด็กปี 2540 ขณะนี้สิ่งที่ท้าทายที่สุดคือการดำเนินการตามพันธกรณีเหล่านี้

การประเมินผลการศึกษาเพื่อปวงชนปี ค.ศ. 2000 แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าที่สำคัญในประเทศต่างๆ แต่สำหรับปี ค.ศ. 2000 ยังเป็นที่ยอมรับไม่ได้ว่าเด็กกว่า 113 ล้านคนไม่สามารถเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ผู้ใหญ่จำนวน 880 ล้านคนยังคงไม่รู้หนังสือ การเลือกปฏิบัติทางเพศยังคงมีอยู่ในระบบการศึกษา และคุณภาพในการเรียนและการรู้ซึ่งถึงค่านิยมและทักษะของมนุษย์ยังห่างไกลกับความต้องการของปัจเจกบุคคลและสังคม เยาวชนและผู้ใหญ่ยังไม่ได้รับทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการจ้างงานและการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในสังคม และถ้ายังไม่มีควมคืบหน้าในการศึกษาเพื่อปวงชน กลุ่มเป้าหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อบรรเทาความยากจนก็จะไม่ได้รับการดูแล และความไม่เท่าเทียมกันระหว่างประเทศต่างๆและภายในสังคมต่างๆจะยิ่งเกิดกว้างขวางมากขึ้น

การศึกษาเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและยังเป็นหัวใจสำคัญต่อการพัฒนาแบบยั่งยืนและสันติภาพและเสถียรภาพภายในและระหว่างประเทศ ดังนั้นการจึงเป็นเครื่องมือที่ขาดไม่ได้ในการมีส่วนร่วมในสังคมและเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะเป็นสิ่งที่แสดงถึงภาวะโลกาภิวัตน์ ดังนั้นจึงไม่ควรรั้งรอการดำเนินการเพื่อให้การศึกษาเพื่อปวงชนบรรลุเป้าหมาย ความต้องการการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานจึงเป็นสิ่งที่เร่งด่วนที่จะต้องได้รับการตอบสนองโดยเร็ว

พวกเราจึงพร้อมกันกระทำพันธกรณีเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1. ขยายและปรับปรุงการศึกษาและการดูแลเด็กเล็กก่อนวัยเรียน โดยเฉพาะเด็กที่เปราะบางและด้อยโอกาส
2. รับรองว่าภายในปี ค.ศ. 2015 เด็กทั้งหมด โดยเฉพาะเด็กผู้หญิง เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก และเด็กที่เป็นกลุ่มน้อยทางเชื้อชาติ สามารถเข้าถึงและเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพ
3. รับรองว่าความต้องการการเรียนรู้ของเยาวชนและผู้ใหญ่ทั้งหมดได้รับการตอบสนองด้วยโครงการทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเท่าเทียมกัน
4. พัฒนาอัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 50 ภายในปี ค.ศ. 2015 โดยเฉพาะสตรี และการพัฒนาการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานและต่อเนื่องสำหรับผู้ใหญ่ทั้งหมดให้เท่าเทียมกัน
5. ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษาระดับประถมและมัธยมภายในปี ค.ศ. 2005 และทำให้เกิดความเท่าเทียมทางเพศในการศึกษาภายในปี ค.ศ. 2015 โดยเน้นการเข้าถึงของเด็กผู้หญิงและทำให้เกิดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ
6. พัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกด้านและรับรองความเป็นเลิศทั้งหมดเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่ชัดเจนและสามารถวัดได้ โดยเฉพาะในเรื่องการรู้หนังสือ การคำนวณ ตัวเลขและทักษะที่จำเป็นต่อชีวิต

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว พวกเราซึ่งเป็นรัฐบาล องค์กร หน่วยงาน กลุ่มและสมาคมต่างๆ ที่ได้มาร่วมการประชุมระดับโลกด้านการศึกษา ขอให้คำมั่นสัญญาของพวกเราที่จะ

1. ระดมพันธกรณีทางการเมืองอันแข็งแกร่งทั้งในระดับชาติและนานาชาติสำหรับการศึกษา เพื่อปวงชน พัฒนาแผนปฏิบัติการระดับชาติ และยกระดับการลงทุนในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ
2. ส่งเสริมนโยบายทางการศึกษาเพื่อปวงชนให้อยู่ในกรอบงานที่ผสมผสานระหว่างภาคต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงกับการจัดความยากจนและยุทธศาสตร์การพัฒนา
3. รับประกันการมีส่วนร่วมของสังคมประชาคม (civil society) ในการจัดทำ ดำเนินการ และติดตามยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการศึกษา
4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษาที่ตอบสนอง มีส่วนร่วมและตรวจสอบได้
5. ตอบสนองระบบการศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ภัยพิบัติทางธรรมชาติและความไม่เสถียรภาพ และจัดโครงการการศึกษาที่ช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน สันติภาพและความอดกลั้น และช่วยป้องกันความรุนแรงและความขัดแย้ง
6. ดำเนินยุทธศาสตร์แบบผสมผสานเพื่อความเสมอภาคทางเพศในการศึกษา ซึ่งตระหนักถึงความต้องการการเปลี่ยนแปลงในด้านทัศนคติ ค่านิยม และแนวปฏิบัติ
7. เร่งดำเนินโครงการและกิจกรรมการศึกษาที่ต่อสู้กับการแพร่ระบาดของโรคเอดส์
8. สร้างความปลอดภัย ความมีสุขภาพที่ดี บรรยากาศทางการศึกษาที่ผสมผสานและเท่าเทียมกันเพื่อความเป็นเลิศในการเรียนรู้ พร้อมทั้งระดับสัมฤทธิ์ผลให้ชัดเจน
9. ยกระดับสถานะ ขวัญและกำลังใจ และความเป็นมืออาชีพของครู
10. นำเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศมาใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน

11. ติดตามความก้าวหน้า ยุทธศาสตร์และเป้าหมายของการศึกษาเพื่อปวงชนทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค และนานาชาติ
12. ใช้กลไกที่มีอยู่เพื่อเร่งให้เกิดความก้าวหน้าทางการศึกษาเพื่อปวงชน

จากข้อมูลที่ปรากฏในการประเมินผลการศึกษาเพื่อปวงชนทั้งในระดับชาติและภูมิภาคและยุทธศาสตร์แห่งชาติที่มีอยู่ พวกเราขอเรียกร้องให้รัฐทั้งหลายพัฒนาหรือเสริมสร้างแผนปฏิบัติการระดับชาติอย่างช้าที่สุดภายในปี ค.ศ. 2002 แผนเหล่านี้ควรจะได้รับการผสมผสานในกรอบงานบรรเทาความยากจนและพัฒนาและจะต้องพัฒนาให้มีความโปร่งใสและสอดคล้องกับกระบวนการประชาธิปไตย โดยให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วม โดยเฉพาะตัวแทนประชาชน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ผู้เรียน องค์กรพัฒนาเอกชนและสังคมประชาคม แผนดังกล่าวจะต้องกล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ โดยการกำหนดลำดับความสำคัญทางงบประมาณซึ่งสะท้อนพันธกรณีในการบรรลุเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาเพื่อปวงชนโดยเร็วที่สุด และจะต้องไม่ช้ากว่าปี ค.ศ. 2015 ทั้งนี้จะต้องกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาพิเศษสำหรับผู้ที่ไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษา ทั้งนี้จะต้องมีข้อมูลภาคีที่ชัดเจนเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับเด็กผู้หญิงและความเสมอภาคทางเพศ แผนเหล่านี้จะต้องให้สารัตถะและรูปแบบต่อเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในเอกสารฉบับนี้ได้ และต่อพันธกรณีที่ได้ทำขึ้นภายหลังการประชุมนานาชาติต่างๆในทศวรรษที่ 90 กิจกรรมระดับภูมิภาคต่างๆที่สนับสนุนยุทธศาสตร์แห่งชาติจะยึดถือองค์กร เครือข่าย และการริเริ่มระดับภูมิภาคและภูมิภาคย่อย

เจตนารมณ์ทางการเมืองและความเป็นผู้นำชาติที่เข้มแข็งจำเป็นต่อการดำเนินแผนระดับชาติให้สำเร็จและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามเจตนารมณ์ทางการเมืองก็จะเกี่ยวพันกับทรัพยากรด้วย ชุมชนนานาชาติรับทราบว่าประเทศต่างๆหลายประเทศกำลังขาดแคลนทรัพยากรที่จะทำให้การศึกษาเพื่อปวงชนบรรลุเป้าหมายได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้นจึงควรระดมทรัพยากรด้านงบประมาณใหม่ๆ โดยเฉพาะรูปแบบเงินให้เปล่าและความช่วยเหลือทั้งจากหน่วยงานด้านการเงินระดับทวีและพหุภาคี รวมทั้งจากธนาคารโลกและธนาคารพัฒนาระดับภูมิภาค และภาคเอกชน พวกเราขอยืนยันว่าไม่มีประเทศใดที่กระทำพันธกรณีเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชนอย่างมุ่งมั่นจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้หากขาดแคลนทรัพยากร

ชุมชนนานาชาติจะรับพันธกรณีเรื่องนี้ ด้วยการพัฒนาการริเริ่มระดับโลกที่ส่งผลทันที โดยมุ่งพัฒนายุทธศาสตร์และระดมทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนความพยายามระดับชาติ แนวทางเลือกที่น่าจะนำมาริเริ่ม คือ

- เพิ่มงบประมาณทางการศึกษาจากภายนอกโดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ให้ความเชื่อมั่นว่าจะสามารถคาดหวังความช่วยเหลือจากภายนอกได้มากขึ้น
- สนับสนุนการประสานงานของผู้บริจาคให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- เสริมสร้างวิธีการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคต่างๆ
- จัดเตรียมการปลดหนี้สินและการยกเลิกหนี้สินให้เร็วที่สุดเพื่อบรรเทาความยากจน โดยมีพันธกรณีที่มุ่งมั่นต่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ดำเนินการติดตามความก้าวหน้าของเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาเพื่อปวงชนให้มีประสิทธิภาพและสม่ำเสมอ รวมถึงการประเมินผลเป็นระยะๆ

มีข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในประเทศต่างๆว่าสิ่งใดที่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายโดยใช้ยุทธศาสตร์ระดับชาติที่มุ่งมั่นด้วยการร่วมกันพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ความก้าวหน้าจากยุทธศาสตร์ต่างๆเหล่านี้จะต้องได้รับการเร่งรัดด้วยการสนับสนุนจากนานาชาติให้มากขึ้น ขณะเดียวกันประเทศที่พัฒนายุทธศาสตร์ได้น้อยกว่า รวมทั้ง

พวกเราจะเสริมสร้างกลไกในระดับภูมิภาคและนานาชาติที่สามารถตรวจสอบได้เพื่อแสดงออกถึงพันธกรณีที่ชัดเจน และเพื่อรับรองว่ากรอบปฏิบัติการดาการ์เป็นเรื่องที่สำคัญขององค์กรระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ องค์กรนิติบัญญัติในระดับชาติ และเวทีการตัดสินใจท้องถิ่นทุกแห่ง

การประเมินผลการศึกษาเพื่อปวงชนปี ค.ศ. 2000 ได้เน้นว่า สิ่งท้าทายที่สุดของการศึกษาเพื่อปวงชนคือ ประเทศในแอฟริกาใต้ทะเลทรายซาฮารา เอเชียใต้ และประเทศด้อยพัฒนา ดังนั้นในขณะที่ประเทศที่มีความต้องการไม่ควรจะถูกปฏิเสธการได้รับความช่วยเหลือจากนานาชาติ ภูมิภาคและประเทศเหล่านี้จึงควรได้รับความสำคัญอย่างมาก ประเทศที่อยู่ในภาวะขัดแย้งหรือกำลังฟื้นฟูควรจะต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษในการสร้างระบบการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกคนด้วยเช่นกัน

28 เมษายน 2543 (ค.ศ. 2000)

กรุงดาการ์ ประเทศเซเนกัล